

HÖGSTA DOMSTOLENS BESLUT

meddelat i Stockholm den 21 oktober 2005

Mål nr

Ö 2398-05

KLAGANDE

BG

SAKEN

Besöksförbud

ÖVERKLAGADE AVGÖRANDET

Hovrätten över Skåne och Blekinges beslut den 25 maj 2005 i mål

ÖÄ 1210-05

HÖGSTA DOMSTOLENS AVGÖRANDE

Med undanröjande av hovrättens beslut återförvisar Högsta domstolen målet till hovrätten för fortsatt behandling.

YRKANDEN I HÖGSTA DOMSTOLEN

BG har yrkat att Högsta domstolen upphäver besöksförbudet. Han har motsatt sig att målet återförvisas till hovrätten.

Riksåklagaren har förklarat sig inte motsätta sig att Högsta domstolen undanröjer det överklagade beslutet och återförvisar målet till hovrätten för förnyad handläggning där.

SKÄL

Tingsrättens beslut fick i enlighet med lag och meddelad fullföljds-hänvisning överklagas senast den 31 maj 2005. I överklagande som inkom till tingsrätten den 16 maj 2005 yrkade BG att beslutet skulle upphävas i enlighet med tidigare anförda grunder samt tillade att han gjort en närmare angiven polisanmälan. I beslut den 25 maj 2005 fastställde hovrätten tingsrättens beslut.

Omfattningen av prövningen av ett överklagande bestäms av klagandens ändringsyrkande, vilket – inom ramen för talan i tidigare instans – får justeras fram till klagotidens utgång men i princip inte därefter (jfr NJA 1966 s. 525, 1970 s. 478, 1981 s. 683, och 1996 s. 455). Ett överklagande bör bl.a. av detta skäl som huvudregel inte prövas förrän efter klagotidens utgång. Det kan undantagsvis finnas skäl att dessförinnan pröva ett överklagande, t.ex. om detta annars skulle komma att bli meningslöst. Enbart det förhållandet att ett ärende enligt lag generellt sett skall handläggas skyndsamt, som föreskrivs i 6 a § lagen (1988:688) om besöksförbud, utgör inte

skäl att frånga huvudregeln. I det nu aktuella fallet har det inte funnits något skäl för hovrätten att pröva överklagandet före klagotidens utgång.

BGs begäran om sammanträde inför rätten har inkommit inom klagotiden, men efter det att hovrätten avgjort ärendet där. Hovrättens förfarande att avgöra ärendet före klagotidens utgång har således medfört att BGs begäran om sammanträde inte har prövats.

Handläggningen i domstol av överklaganden i ärenden om besöksförbud regleras i lagen om besöksförbud och i lagen (1996:242) om domstolsärenden. Vid överklagande av ett avgörande i ett domstolsärende kan rättegångsbalkens regler om undanröjande och återförvisning i tvistemål vara analogiskt tillämpliga (se prop. 1995/96:115 s. 122).

Enligt 19 § lagen om besöksförbud skall sammanträde inför rätten alltid hållas om någon part begär det. Bestämmelsen gäller för handläggningen vid tingsrätten. Hovrätten skall enligt 14 § lagen om domstolsärenden i princip hålla sammanträde om det begärs av enskild part. Det är bara om ärendet inte skall prövas i sak, om avgörandet inte går parten emot eller om ett sammanträde på grund av någon annan särskild omständighet inte behövs som hovrätten kan avslå en begäran om muntlig förhandling.

Vid tingsrätten prövades ärendet på handlingarna. Med hänsyn härtill och till vad som gäller om rätt till förhandling, kan det förutsättas att hovrätten skulle ha hållit förhandling i ärendet om BGs begäran därom hade prövats. När en part har haft rätt till muntlig förhandling är utgångspunkten att ett åsidosättande av denna rätt har inverkat på målets eller ärendets utgång. Det saknas stöd för att anta att utgången skulle ha blivit densamma om

förhandling hade hållits. Det rättegångsfel som hovrättens förfarande att pröva BGs överklagande under löpande klagotid har inneburit får således anses ha inverkat på utgången. Felet kan inte utan väsentlig olägenhet avhjälpas i Högsta domstolen utan bör föranleda undanröjande och återförvisning enligt grunderna för 50 kap. 28 § och 55 kap. 15 § andra stycket rättegångsbalken.

I avgörandet har deltagit: justitieråden Lennander, Håstad, Lindeblad (referent), Nyström och Virdesten.
Föredragande revisionssekreterare: Delin